

Norsk 3.trinn

Tips: Start tidlig med leseforståelse, skriveforståelse etter jul. Når årsplanen utarbeides bør FaIF defineres mht hvilke tema og mål som er forenlig med FaIF. Bruke naturfag, samfunnsfag og KRLE i FaIF og planlegg for dette i årsplanen.

OMRÅDE	KOMPETANSEMÅL	IUP - MÅL	LOKALE MÅL – JEG KAN	UKE	TIPS
Muntlig kommunikasjon	Eleven skal kunne lytte etter, gjenfortelle, forklare og reflektere over innholdet i muntlige tekster.	Eleven skal kunne lytte til muntlige tekster, forklare hva de handler om, gjenfortelle innholdet og stille spørsmål til dem.	<ul style="list-style-type: none"> - ta imot, gjenta og utføre instruksjoner - lytte til oppleste tekster og gjenfortelle hovedinnholdet - beskrive hva det vil si å være en god lytter 		VL + gjennomgående
	Eleven skal kunne forstå noe svensk og dansk tale.				Film på slutten av året
	Eleven skal kunne bruke et egnet ordforråd til å samtale om faglige emner, fortelle om egne erfaringer og uttrykke egne meninger.	Eleven skal kunne tilegne seg fagord og bruke et egnet ordforråd for å uttrykke egne meninger.	<ul style="list-style-type: none"> - sette ord på egne erfaringer om faglige emner - bruke tankekart - tilegne seg nye ord ved å tegne tankekart og begrepsskjemaer - praktisere regler for gruppesamtaler - delta i samtaler og sette ord på erfaringer etter felles opplevelser - delta i gruppediskusjoner og uttrykke egne meninger om tema som gjelder egen hverdag 		FaIF Argumenterende tekst + samfunnsfag Logg på Hudøy
	Eleven skal kunne samhandle med andre gjennom lek, dramatisering, samtale og diskusjoner.	Eleven skal kunne bruke språket til samhandling med andre i lek og dramatisering.	<ul style="list-style-type: none"> - leke gamle og nye fellesleker, og forklare regler for leker og spill for andre - uttrykke kjente fortellinger og eventyr gjennom ulike former for dramatisering - vise respekt for andre i felles diskusjoner og samtaler - lytte aktivt til det andre sier før en sier noe selv 		Starten av skoleåret
	Eleven skal kunne følge opp innspill fra andre i faglige samtaler og stille oppklarende og utdypende spørsmål	Eleven skal kunne lytte aktivt til medelever i faglige samtaler og stille spørsmål til det de sier.	<ul style="list-style-type: none"> - lytte aktivt og stille spørsmål i faglige samtaler 		FaIF
	Eleven skal kunne variere stemmebruk og intonasjon i framføring av tekster.	Eleven skal kunne tilpasse stemmebruk til innholdet ved høytlesing av tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - gjenfortelle korte historier og fortellinger - lese tekster og roller i enkle dramatiseringer med variert stemmebruk og intonasjon - lese høyt og i et naturlig tempo - sammen med lærer og medelever bidra i utvikling av kriterier for framføring av tekster 		Ipod – spille inn eventyr/fortellinger
Skriftlig kommunikasjon	Eleven skal kunne lese tekster av ulike typer på bokmål og nynorsk med sammenheng og forståelse.	Eleven skal kunne bruke ulike lesestrategier for å lese og gjengi innholdet i (ulike type tekster).	<ul style="list-style-type: none"> - lese og skille ord i en ordkjede på fire eller flere ord - lese med flyt, pause ved punktum og kort pause ved komma - bruke gode lesestrategier (se leseutviklingsplanen) for å forstå ukjente ord og begreper - bruke egen førforståelse, støtte i bilder og illustrasjoner og tenke framover hva som vil hende - lese ulike tekster på bokmål og nynorsk, med sammenheng og forståelse - svare på spørsmål fra fagtekster for å vise at jeg forstår tekstens innhold - gjengi innholdet i en tekst 	Før uke 3	Ha som startere Egen strategitime i uka
	Eleven skal kunne finne informasjon ved å kombinere ord og illustrasjon i tekster på skjerm og papir.	Eleven skal kunne finne informasjon ved å kombinere illustrasjoner og ord i tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - finne og kombinere informasjon fra illustrasjoner, billedtekster, bilder og skriftlig tekst i bøker og blader og på internett - lese og forstå en kort fortelling og gjenfortelle innholdet - finne og bruke informasjon fra illustrasjoner, bilder og skriftlig tekst i skjermttekster 	Før uke 3	Mål 3: Parallelt med engelsk (kommer på engelsk kartlegging)
	Eleven skal kunne gjenkjenne og bruke språklige virkemidler som gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder.	Eleven skal kunne finne eksempler på gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder.	<ul style="list-style-type: none"> - finne igjen eksempler på gjentakelser og kontraster i leste tekster - finne eksempler på gjentakelse i sanger og dikt - skrive dikt på rim - skrive brev - bruke tankekart som utgangspunkt for å produsere egen tekst 		Eventyr Mål 2 og 3: Tverrfaglig engelsk Mål 4: Skaffe brevvennklasse
	Eleven skal kunne lese, reflektere over og samtale om egne og andres tekster.	Eleven skal kunne lese og samtale om egne og andres tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - vurdere egne tekster ut fra kjente kriterier - lese andres tekster og si hva som er vellykket (gjennom bruk av kameratvurdering) - sammenlikne egne og andres tekster 		Salaby – vurderingskjema

	Eleven skal kunne bruke ulike typer notater og eksempeltekster som grunnlag for egen skriving.	Eleven skal kunne bruke tankekart og enkle disposisjoner for å planlegge egen skriving.	<ul style="list-style-type: none"> - skrive en enkel disposisjon for en fortelling med innledning, midtdel og avslutning - «utvide» setninger ved bruk av adjektiv for å beskrive personer og steder - kunne lage et tankekart som grunnlag for skriving av en enkel fagtekst 		Adjektivfortelling iThoughts
	Eleven skal kunne skrive enkle fortellende, beskrivende og argumenterende tekster.	Eleven skal kunne skrive enkle (fortellende og beskrivende tekster).	<ul style="list-style-type: none"> - skrive korte tekster med variert ordforråd og setningsstruktur om opplevelser, gjenstander, personer m.m. - skrive fortellende og beskrivende tekster etter faste mønstre - formulere hele setninger med riktig tegnsetting og enkel rettskriving 		
	Eleven skal kunne skrive med sammenhengende og funksjonell håndskrift, og bruke tastatur i egen skriving.	Eleven skal kunne skrive med tydelig og sammenhengende håndskrift. Eleven skal kunne bruke tastatur for å skrive enkel tekst.	<ul style="list-style-type: none"> - skrive alle bokstaver og ord med sammenhengende stavskrift - bruke tegnene komma, bindestrek, tankestrek, hermetegn, i enkle oppgaver - bruke tastatur for å skrive egne tekster i word - lagre og finne tilbake til egen tekst 		Mål 1: Se an om dette er hensiktsmessig for elevgruppen, dette er mål etter endt 4.trinn.
	Eleven skal kunne strukturere tekster med overskrift, innledning, hoveddel og avslutning.	Eleven skal kunne skrive tekster med overskrift og innledning. + hoveddel	<ul style="list-style-type: none"> - skrive en innledning og avslutning til en fortelling - lage overskrifter til egne tekster 		
	Eleven skal kunne variere ordvalg og setningsbygning i egen skriving.	Eleven skal kunne variere ordvalget og skrive hele og sammenhengende setninger.	<ul style="list-style-type: none"> - forklare hva ord betyr og knytte sammen riktige synonymer (se liste under for viktige ord) - bruke synonymer for å variere ordvalget i egen skriving - bruke setningen ordet står i for å finne fram til ordets betydning når ord skrives på samme måte (rot – rot, tre - tre) - skrive ord og korte setninger etter diktat - bruke riktig tegnsetting for punktum, spørsmålstegn og utropstegn - bruke ikke-lydrette ord riktig i eget skrivearbeid - kjenne til, lese og skrive ord som skrives med e for æ, u for o og o for å - kjenne til, lese og skrive spørreord med hv, ord med stum d/ g og ord med konsonantopphopninger, spesielt ord med sk/sp/st 	Før uke 3 Før uke 3 Før uke 3	Gå gjennom på høsten, repeterer etter jul (kartleggingsprøve). Forenkler til å bruke synonymer-homonymer Mål 4: fredagsprøve/quiz Mål 5-9: FaIF
	Eleven skal kunne lage tekster som kombinerer ord, lyd og bilde, med og uten digitale verktøy.	Eleven skal kunne lage illustrerte fortellinger. Eleven skal kunne hente inn bilder i digitale tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - lage tegneserier og tegne til egne fortellinger - hente inn bilder fra internett eller eget billedarkiv som illustrasjon av egne tekster 		Bookcreator/tegnserie-funksjon.
	Eleven skal kunne søke etter informasjon, skape, lagre og gjenfinne tekster ved hjelp av digitale verktøy.	Eleven skal kunne bruke tekst-behandlingsprogram ved skriving og lagring av egne tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - skrive tekster på tastatur og bruke sentrale funksjoner for tekstbehandling - lagre en tekst og lagre den i en hensiktsmessig mappestruktur 		Biblioteksbesøk med oppdrag
	Eleven skal kunne bruke bibliotek og internett for å finne stoff til egen skriving.	Eleven skal kunne lete fram litteratur på biblioteket som bakgrunn for egen skriving. Eleven skal finne stoff på internett ved bruk av søkemotorer.	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til litteratur om bestemte tema på biblioteket - søke etter stoff til faglige arbeid på internett ved hjelp av kjente søkemotorer 		FaIF
Språk, litteratur og kultur	Eleven skal kunne beskrive ordklasser og deres funksjon.	Eleven skal kunne beskrive og finne eksempler på substantiv, adjektiv og verb, og fortelle om kjennetegn og funksjon i setningen.	<ul style="list-style-type: none"> - forklare hva substantiv, fellesnavn og egennavn er, og finne substantiv i en tekst - forklare hva verb er, og finne verb i en tekst - forklare hva adjektiv er, og finne adjektiv i en tekst 		FaIF
	Eleven skal kunne forklare hvordan man gjennom språkbruk kan krenke andre.	Eleven skal kunne fortelle hvordan man skal unngå å krenke andre med sårende språkbruk.	<ul style="list-style-type: none"> - ordene krenke, sjikaner, erte, mobbe, plage - gi eksempel på ord som kan glede andre - gi eksempel på ord som kan såre andre - delta i samtale om hvordan språk påvirker oss - forklare hvordan valg av positive eller negative ord kan påvirke andre 		Samkjøre med samfunnsfag og KRLE, lage klasseregler, bør tas tidlig i skoleåret
	Eleven skal kunne beskrive eget talemål og sammenligne med andres.	Eleven skal kunne gi eksempler på variasjoner i talemål.	<ul style="list-style-type: none"> - gi eksempler på at det samme ordet kan ha ulik uttale eller betydning i ulike talemål - lytte til andre talemål, og sammenlikne med sitt eget 		Åpne oppgaver

Eleven skal kunne samtale om innhold og form i sammensatte tekster.	Eleven skal kunne gjenfortelle innholdet i en tekst ut fra bilder.	<ul style="list-style-type: none"> - sette ord på hva som kjennetegner en sammensatt tekst - forestille seg og gi uttrykk for hva tekster handler om ved å se på bilder - gjøre rede for hvordan bildene, symbolene og utforming av teksten i en tegneserie gjør den enkel å forstå - forklare hvordan illustrasjoner understreker og forsterker innhold i teksten og finne eksempler på bilder som utvider innholdet i teksten 	Tverrfaglig med flere fag: FaIF
Eleven skal kunne gi uttrykk for egne tanker og opplevelser om barnelitteratur, teater, film, dataspill og TV-program.	Eleven skal kunne lese eller lytte til bøker og uttrykke meninger. Eleven skal kunne gjengi innhold og uttrykke meninger om filmer, teaterstykker eller TV-program.	<ul style="list-style-type: none"> - gjengi innholdet av og uttrykke egne meninger om tekster man leser - samtale, tegne og skrive med utgangspunkt i en felles opplevelser fra film, teater eller TV 	Samkjøre med svensk-dansk barnefilm
Eleven skal kunne samtale om sanger, regler, dikt, fortellinger og eventyr fra fortid og nåtid på bokmål, nynorsk og i oversettelse fra samisk og andre språk.	Eleven skal kunne fortelle om innholdet i (gamle og nyere sanger, regler og dikt). Eleven skal kunne lese, lytte til og samtale om fortellinger og eventyr.	<ul style="list-style-type: none"> - gjenfortelle innholdet i leste tekster med egne ord - forklare enkle språkbilder i sanger og dikt og sammenligne sanger, regler og dikt - fortelle om typiske eventyrtrekk og forklare forskjellen på eventyr og fortellinger - fortelle om hovedpersoner i eventyr - kunne samtale om sjangere 	Besøke hovedbiblioteket Eventyrprosjekt, legges til høsten? Mål 2: Tverrfaglig musikk? Jobbes med i forbindelse med avslutninger, FN-dag med mere. Skrive og fremføre dikt.
Eleven skal kunne gi uttrykk for egne tanker om språk, personer og handling i tekster fra ulike tider og kulturer.	Eleven skal kunne sette ord på sine tanker om innhold og personer i ulike tekster. Eleven skal kunne sammenligne handling og personer i teksten med egen virkelighet.	<ul style="list-style-type: none"> - fortelle hva et referat er - skrive et handlingsreferat fra en tekst - lese en tekst og gi uttrykk for egne tanker om handling og personer og beskrive personer i en tekst - fortelle om likheter og forskjeller mellom livet i en tekst fra tidligere tider og i Norge i dag 	Mål 1 og 2: FaIF. Mål 4: kombinere med samfunnsfag? T-timer?

Digitale ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Å kunne lese

Å kunne regne

Å kunne skrive

Ord og begreper:

form, stilling, størrelse, plass, rekkefølge, antall, første, siste, midterste, lyd, språklyd, bokstav, stavelse, ord, mellomrom, setning, punktum, spørsmålstegn, linje, forfatter, illustratør, diktat

Ord fra NSL +++

alfabet, avtale, beskjed, bestevenn, bygning, bølge, bånd, centimeter, data, datter, delestykke, deling, drue, eksempel, elev, ende, etternavn, Europa, fakta, fare, ferie, fisk, forbokstav, fortelling, friminutt, fødsel, gate, gress, hemmelighet, hjem, hjerne, hjul, hudfarge, jobb, kamerat, kamp, klasse, kjøleskap, klasserom, klem, kontor, konvolutt, kost, kronestykke, leder, lekser, lillebror, lillesøster, lyn, lyst, lærer, løgn, maske, medisin, menneskeliv, minutt, mobiltelefon, møbel, måned, nabo, natur, nordmann, norsk, null, nyhet, nyttår, nål, overskrift, pakke, par, paraply, park, pause, pekefinger, pennal, person, plassering, plastflaske, plen, poeng, problem, pust, radio, refleks, reise, rekke, rekkefølge, rektor, sak, sal, salat, stol, sykebil, tabell, tante, tunge, vegg

avslutte, bade, begynne, beholde, beskrive, besøke, bevege seg, bite, bla, blande, brenne, bry seg, bråke, bytte, danse, dette, drepe, dusje, dytte, eie, elske, erte, fange, fikse, fjerne, forsvinne, forstå, forsøke, fylle, gi, gratulere, grine, gumle, hate, hente, hoppe, hvile, hygge seg, se, håpe, invitere, irritere, jobbe, jukse, klage, klemme, konsentrere, kontakte, krangle, lee, leie, lime, lukke, lure, løpe, låne, låse, mase, mobbe, må, nekte, oppdage, planlegge, plukke, prøve, rable, ramle, reparere, rette, rime, ringe, rulle, rømme, røre, skjønne, skremme, skrive, skynde seg, slippe, slutte, slåss, snuble, snø, springe, spørre, stenge, stjele, svelge, ta, takke, tilhøre, trene, trille, tro, tulle, tygge, tørke, tøyse, undervise, vaske, vente, viske, våkne, ødelegge, ønske, øve

annerledes, bred, enkel, frossen, fryktelig, fuktig, full, lykkelig, nøyaktig, plutselig, rar, råttent, skummel, smart, solfylt, spesiell, spiss, sprø, sta, stolt, stump, syk, synlig, tapper, tett, tom, trang, tøff, uhyggelig, ulykkelig, utrolig, verdifull viktig, vrang, våken, våt, øde, ødelagt, øverst